

større og vigtigere. Sager er for lille. Til denne Anskuelse ledes Udvalget ikke just saameget ved at see hen til, at der i vore collegiale Retter udfordres en Samvotering af mindst 5 Dommere, som navnlig ved en Betragtning af den Stilling, som de sø- og handelskyndige Medlemmer i Søs og Handelsretten fornemmelig maae antages at ville komme til at indtage. Deres Votum eller Skjøn vil nemlig formeentlig faae sin væsentligste Betydning med Hensyn til Opfattelsen af de factiske Forhold, Bedømmelsen af disses Væsen og Charakter osv., og forsaavidt det vel maa forudsættes, at den retslærde Formand vil finde sig mindre kaldet til at gribe ind i Afgjørelsen paa dette Gebeet, synes det ikke at kunne benægtes, at det stiller sig mindre helbigt, naar der ved en forskjellig Opfattelse af disse Forhold stod eet, og ikkun eet, sø- eller handelskyndigt Medlem paa hver Side. End mere utilfredsstillende bliver den i Udkastets § 8 foreslaaede Ordning imidlertid i Søfager, forsaavidt man i saadanne vil have baade det sø- og det handelskyndige Element repræsenteret, idet det da let kunde komme til at stille sig saaledes, at den endelige Dom hvad det juridiske Retssspørgsmaal angaaer kom til hovedsagelig at beroe paa den retslærde Formand, medens Afgjørelsen af de Handels- og Søforholdene vedrørende Punkter i Sagen væsentlig blev afhængig respective af det ene handelskyndige og af det ene søkyndige Medlem. Man overser ikke, at jo flere Medlemmers Nærværelse der udfordres i hver Sag, desto større bliver Byrden for de ikke-retslærde Meddomsmænd, men deels synes denne Betragtning at maatte vige for Hensynet til, hvad der udkræves, for at Retten i sin Sammenfætning kan afgive tilstrækkelig Garanti for en alsidig og velovervejet Undersøgelse og Afgjørelse af de den underlagte Sager, et Hensyn, som det er dobbelt vigtigt at fastholde ved Indførelsen af en ny Ret, der baseres paa nye Principer, deels tør det formeentlig antages, at Byrden vil lettes ved den ovenfor omhandlede Forøgelse af Antallet af Rettens sø- og handelskyndige Medlemmer og Arbejdsfordeling imellem dem efter Dngang. Vi forudsætte iøvrigt, at det maa overlades til Formanden for hver enkelt Sags Bedkommende, efter Stæv-

ningen og Indholdet af de af Parterne indgivne Fremstillinger af Sagen og dennes vigtige Documenter, forsaavidt de foreligge forinden Sagens Incamination, at tage Bestemmelse om, hvorvidt Bisidderne skulle tages blandt de handelskyndige eller blandt de søkyndige Retsmedlemmer, eller blandt begge Classer, og da i hvilket Forhold; en Tilføining i denne Henseende tillade vi os at foreslaae til Udkastets § 8:

Et Mindretal i Udvalget (Klein), der iøvrigt tiltræder de ovenfor fremsatte Bemærkninger, kan ikke fravige den Overbevisning, at det retskyndige Element i Søs og Handelsretten burde forstærkes noget, hvad de større og vigtigere Sager angaaer, og da navnlig derved, at 2 af Hof- og Stadsrettens Assesorer efter Dngang, formeentlig for 2 Aar ad Gangen, tiltraadte Retten ved disse Sagers Behandling og Paakjendelse. Uagtet nemlig de sø- og handelskyndige Medlemmer ikke skulle være udelukkede fra Deeltagelse i Afgjørelsen af de egentlige juridiske Spørgsmaal, tør det dog vel forudsættes, og i og for sig vel ansees for det Dnskeligste, at de ved denne Deel af Sagens Paakjendelse væsentlig ville underordne sig den retslærde Dommers Anskuelse. Men denne vil da forsaavidt, efter Udkastets Bestemmelser, i Virkeligheden blive Ene dommer, og Garantien for at faae en juridisk rigtig Dom synes de els i og for sig derved at maatte blive svækket og den nye Institution udsat for at tabe i Anseelse i den juridiske Verden, saasandt som det dog neppe kan bestrides, at en fleersidig Overveelse og Sammenarbejden af flere indsigtsfulde Mænd maa afgive større Præsuntion for Resultatets Rigtighed, end naar dette kun fremkommer efter en enkelt Mands Undersøgelse af Sagen, deels kommer en saadan Ordning i alt Fald i Strid med de Grundsætninger, hvorefter de overordnede Retter ere organiserede her i Landet, idet man i Dommernes Flerhed har søgt en Betryggelse for den rigtigst mulige Afgjørelse. Hvis det nu kunde siges, at de egentlig juridiske Spørgsmaal, der ville blive at afgjøre af Søs og Handelsretten, kun ville blive forholdsmaessig faa og ubetydelige, maatte disse Betragtninger vistnok tabe en stor Deel af deres